

Az agymanók bemutatják
**EGY EGÉSZEN
AGYAMENT ATLASZ
A NAGYVILÁGRÓL**

*Illusztrálta: Lisa Swerling és Ralph Lazar
Írta: Simon Adams*

TARTALOM

8-9 OTTHONUNK, A FÖLD

10 & 15 Észak-Amerika

11-14 Golförület

16-17 A FÖLD SZERKEZETE

18 & 23 Dél-Amerika

19-22 Karneváli parádé

24-25 A FÖLD FELSZÍNE

26 & 31 Afrika

27-30 Afrikai gyökerek

32-33 IDŐJÁRÁS ÉS ÉGHAJLAT

34 & 39 Európa

35-38 Eurovíziós fesztivál

40-41 ÓCEÁNOK

42 & 47 Ázsia

43-46 Bizarr bazár

48-49 A FÖLD NÉPESSÉGE

50 & 55 Óceánia

51-54 Vízparti grillparti

56-57 SARKVIDÉKEK

58 FÖLDRAJZI REKORDOK

59 FOGALOMTÁR

60-61 NÉV- ÉS TÁRGYMUTATÓ

Turnéznak az agymanók!

Várjatok meg!

Penguin
Random
House

A fordítás alapja:
*The Most Stupendous Atlas of the Whole
Wide World by the Brainwaves*
First published in Great Britain by Dorling
Kindersley Limited, 2008

Copyright © Dorling Kindersley Limited, 2008

Fordította © Nagy Györgyi Eszter, 2017
Szaklektor: Karancsi Zoltán
Szerkesztette: Rapajka Gabriella

HVG Könyvek
Kiadóvezető: Budaházy Árpád
Felelős szerkesztő: Szücs Adrienn

ISBN 978-963-304-512-1

Erre

Arra

Minden jog fenntartva. Jelen könyvet
vagy annak részleteit tilos reprodukálni,
adatrendszerben tárolni, bármely formában
vagy eszközzel elektronikus, fényképeszeti
úton vagy más módon a kiadó engedélye
nélkül közölni.

Kiadja a HVG Kiadó Zrt., Budapest, 2017
Felelős kiadó: Szauer Péter

hvg könyvek
junior

www.hvgkonyvek.hu

Nyomdai előkészítés: HVG Press Kft.
Felelős vezető: Tóth Péter

A WORLD OF IDEAS:
SEE ALL THERE IS TO KNOW
www.dk.com

Nyomás: TBB, Szlovákia

Ralph Lazar és Lisa Swerling védjegye.
Közösségi formatervezési mintaként bejelentve.
Minden jog fenntartva.

Miről szól a könyv?

A parányi és leleményes agymanók különleges Föld körüli utazásra hívnak a lenyűgöző atlasz segítségével. A hat kihajtható dupla oldalon a kontinenseket fedezhetjük fel: Észak-Amerikát, Dél-Amerikát, Afrikát, Európát, Ázsiát és Óceániát. Rengeteg érdekes témával találkozhatunk: megismerhetjük a Föld szerkezetét, népességét, óceánjait, időjárását és éghajlatát.

A kontinens rövid áttekintését tartalmazó bevezetés

A kontinensek jellegzetességei vicces térképeken

A legfontosabb tudnivalók kiemelve

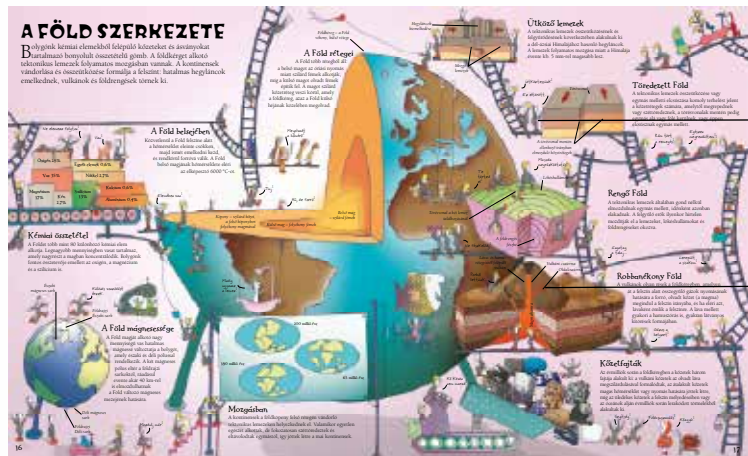
Bevezetés

Az utazás a kihajtható lapok külső oldalán indul, a kontinensek jellemzőit érzékletesen ábrázoló térképek alapján.

A kontinens országai színes és ötletes ábrázolással

Rengeteg izgalmas adat az egyes országokról

Az agymanókat követve minden tájat bejárhatunk

Kihajtható oldalak

A dupla oldalakat kihajtvá rengeteg információt tárul elénk a kontinens országaiban élő népekről, szokásaikról, a legfontosabb iparágakról és a legérdekesebb nevezetességeikről.

Az agymanók sok mindent megmagyaráznak

Rengeteg ábra és magyarázat a Föld földrajzi jellemzőivel és folyamataival

Érdekességek

A kihajtható oldalak között áttekintjük bolygónk földrajzát az óceánok mélyétől az egyes területek időjárásáig és éghajlatáig, a világunkat alkotó kőzetektől és folyamatoktól a földlakók sokszínűségéig.

Már is eltévedtem...

Kövess engem!

Mindvégig szorgosan gyűjtöm a kincseket a hátizsákomba, a tudnivalókat pedig a fejembe, hogy a könyv végén különleges meglepetéssel szolgálhassak.

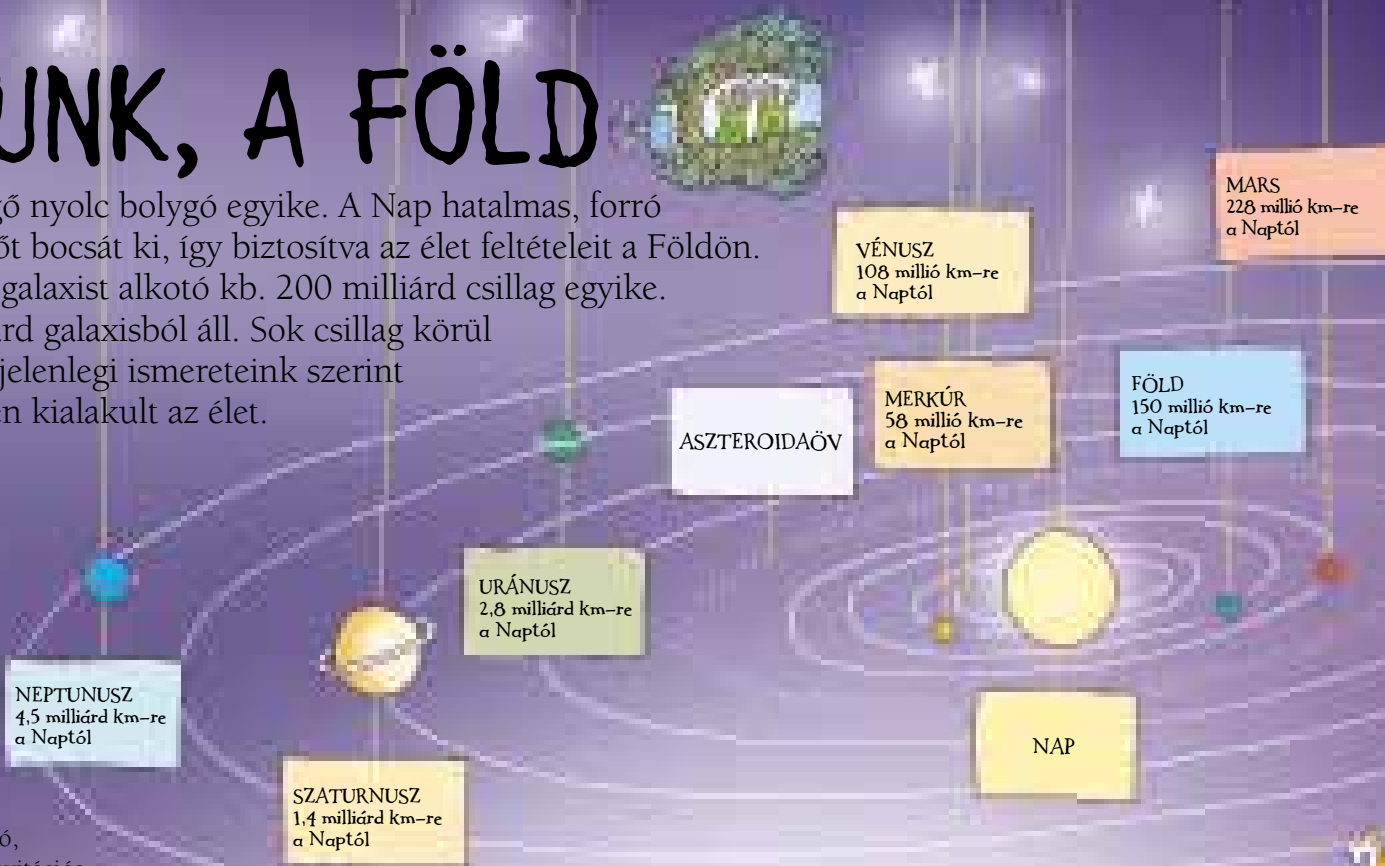

OTTHONUNK, A FÖLD

A Föld a Nap körül keringő nyolc bolygó egyike. A Nap hatalmas, forró csillag, amely fényt és hőt bocsát ki, így biztosítva az élet feltételeit a Földön. A Nap a Tejútrendszer nevű galaxist alkotó kb. 200 milliárd csillag egyike. Az univerzum kb. 100 milliárd galaxisból áll. Sok csillag körül keringenek bolygók, de a jelenlegi ismereteink szerint a Föld az egyetlen, amelyen kialakult az élet.

Naprendszer

A Föld a Naprendszert alkotó, az aszteroidákkal és üstökösökkel együtt a Nap körül keringő nyolc bolygó közül a harmadik. A bolygók – ezek a szilárd kőzetből (pl. a Föld) vagy gázokból (pl. a Szaturnusz) álló, hatalmas gömbök – a Nap óriási gravitációs vonzása miatt keringenek körülötte.

A Föld alakja

Gömbölyősége miatt a Föld forgási sebessége nagyobb az Egyenlítőnél – ahol a kerületének hosszabb utat kell megtennie a tengelye körül –, mint a sarkokon, így a bolygó közepén valamivel szélesebb.

Nem TE vagy derékban szélesebb!

Képzeltbeli vonalak

A hajózás megkönnyítésére a térképészek képzeltbeli vonalakat rajzoltak a Föld köré. A szélességi körök az Egyenlítővel párhuzamosak, a hosszúsági körök pedig az Északi- és Déli-sarkot kötik össze.

A Föld forgása

A Föld nyugatról kelet felé 24 óra alatt fordul egyet az Északi- és a Déli-sarkot összekötő – 23,5°-os ferdeségű – tengely körül, nappalra és éjszakára bontva a napokat.

Március 21.

Északon tavasz van, délen pedig őszi. A nappal és az éjszaka mindkét féltéken egyforma hosszú.

December 22.

Északon tél van, délen pedig nyár. Északon ekkor a legrövidebb, míg délen a leghosszabb a nappal.

Június 22.

Északon nyár van, délen pedig tél. Északon ekkor a leghosszabb, délen pedig a legrövidebb a nappal.

Szeptember 23.

Északon őszi van, délen pedig tavasz. A nappal és az éjszaka mindkét féltéken egyforma hosszú.

A négy évszak

A Föld 365,242 nap (azaz egy év) alatt kerüli meg a Napot. Keringés közben forog a tengelye körül, így az év során minden pontja közelebb, majd távolabb kerül a Naptól. Ennek következtében a Föld nagy részén évente négy évszak különül el a napfényes és sötét órák (azaz a nappalok és éjszakák hossza) alapján.

Szezonális munka.

Alakulnak a dolgok...

Van benne rendszer!

Csak Képzeldöm...?

23,5°

Napfény

A Föld forgástengelye

Micsoda pörgés!

Plútó

Az 1930-ban felfedezett Plútót eredetileg a Naprendszer kilencedik bolygójának tartották. Kis mérete és szabálytalan keringési pályája miatt azonban megkérdőjelezték bolygó státuszát, végül 2006-ban átminősítették törpebolygóvá. Hivatalos neve: 134340 Pluto.

Csak egy apróság...

RAKTÁR

JUPITER a Naptól 778 millió km-re

Milyen a levegő odafent?

Sajtból van!

Hold

A bolygónkhoz legközelebb eső égitest a Hold. A hatalmas kőgolyó átmérője negyede a Földének. A Hold 29,53 nap – egy holdhónap – alatt kerüli meg a Földet. Saját fényt nem bocsát ki, de a Nap fényét visszaverve „világít”.

Napfogyatkozás

Előfordul, hogy a Hold keringés közben a Nap és a Föld között halad el, és a Föld felé tartó napsugarak útjába áll. Ilyenkor napfogyatkozás következik be. Holdfogyatkozásról akkor beszélünk, amikor a Hold kerül a Föld árnyékába.

Határ a csillagos ég.

Láttam a fényt!

A Föld légköre

A légkör vagy atmoszféra a Földet körülvevő vízpára, por és gázok – például nitrogén és oxigén – által alkotott burok, amelyet a gravitáció tart meg. A légkör kb. 800 km magasságig tart, ahol beleolvad a világűrbe.

Remek az atmoszféra!

Fel, fel, a magasba!

